2026/1025

6.5.2026

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2026/1025,

20. jaanuar 2026,

ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Soomes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Soome esitatud märkusi

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid hoiduvad ülemäärasest valitsemissektori eelarve puudujäägist.

(2) Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus ja kestlikkus, et tugevdada hinnastabiilsusel ning finantsstabiilsusel põhineva tugeva, kestliku ja kaasava majanduskasvu tingimusi, toetades seeläbi liidu kestliku majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamist.

(3) ELi toimimise lepingu artiklis 126 sätestatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega, mida on täpsustatud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta ([1]) (mis on osa stabiilsuse ja kasvu paktist), on ette nähtud ülemäärast eelarvepuudujääki käsitleva otsuse vastuvõtmine. Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokollis nr 12 (ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta) on ette nähtud täiendavad sätted seoses ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamisega. Nõukogu määruses (EÜ) nr 479/2009 ([2]) on sätestatud üksikasjalikud reeglid ja määratlused kõnealuste sätete kohaldamiseks. Liidu majandusjuhtimise raamistik, mis jõustus 30. aprillil 2024, hõlmab nõukogu määrust (EL) 2024/1264, millega muudeti määrust (EÜ) nr 1467/97. Reformiga jäeti eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmata jätmise korral algatatava ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse eeskirjad üldjoontes muutmata, samas kui liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võla suhe ületab 60 % SKPst, keskendutakse võlakriteeriumi täitmata jätmise tõttu algatatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses kõrvalekaldumisele soovitatud maksimaalsest netokulude kasvumäärast, ([3]) mille nõukogu kehtestab määruse (EL) 2024/1263 ([4]) artikli 17 või 19 alusel. Määruse (EL) 2024/1263 artikli 22 lõike 6 kohaselt arvutatakse kõrvalekalded eelarve täitmise andmete põhjal. Nõukogu poolt Soomele soovitatud maksimaalsete aastaste ja kumulatiivsete netokulude kasvumäärade esimene aasta on 2025. Võlakriteeriumile vastavust saab hinnata alles siis, kui 2025. aasta eelarve täitmise andmed on kättesaadavad, st 2026. aasta kevadel.

Seepärast käsitletakse käesolevas nõukogu otsuses üksnes asjaolu, et valitsemissektori eelarvepuudujäägi suhe SKPsse ületab kontrollväärtust 3 %.

([1]) Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj),viimati muudetud nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrusega (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([2]) Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 479/2009 Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/oj), viimati muudetud komisjoni 7. märtsi 2014. aasta määrusega (EL) nr 220/2014, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 479/2009 seoses viidetega Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemile (ELT L 69, 8.3.2014, lk 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/220/oj).

([3]) Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 punktile 2 on netokulud valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(4) ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 5 on ette nähtud, et kui komisjon leiab, et liikmesriigis on või võib tekkida ülemäärane eelarvepuudujääk, esitab ta asjaomasele liikmesriigile arvamuse ja teavitab vastavalt ka nõukogu. Olles arvesse võtnud ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt vastu võetud ettekannet ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 kohast majandus- ja rahanduskomitee 4. detsembri 2025. aasta arvamust, järeldas komisjon, et Soomes on ülemäärane eelarvepuudujääk. Seepärast esitas komisjon 12. detsembril 2025 Soomele sellekohase arvamuse ja teavitas sellest nõukogu ([5]).

(5) ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 6 kohaselt peab nõukogu kaaluma kõiki asjaomase liikmesriigi võimalikke märkusi enne, kui ta pärast üldhinnangut otsustab, kas liikmesriigil on ülemäärane eelarvepuudujääk. Soome puhul võib kõnealuse üldhinnangu põhjal teha alljärgnevad järeldused.

(6) Eurostati poolt 21. oktoobril 2025 esitatud andmete ([6]) põhjal oli Soome valitsemissektori eelarve puudujääk 2024. aastal 4,4 % SKPst ja valitsemissektori võlg 2024. aasta lõpus 82,5 % SKPst. 2025. aastal peaks Soome valitsemissektori eelarvepuudujääk ulatuma 4,3 %ni SKPst ([7]). Valitsemissektori tegelik eelarvepuudujääk 2024. aastal ja 2025. aastaks kavandatud eelarvepuudujääk ületavad oluliselt aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ega ole selle lähedal ning kontrollväärtust ületavat puudujääki ei peeta ajutiseks. Komisjoni 2025. aasta sügisprognoosi ([8]) kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk jääma 2025., 2026. ja 2027. aastal üle 3 % SKPst. ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases komisjoni ettekandes leiti, et kontrollväärtust ületav eelarvepuudujääk 2024. ja 2025. aastal on erandlik negatiivsete makromajanduslike suundumuste mõju ja riigi rahandusele avalduva Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõju tõttu.

(7) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 3 analüüsis komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases aruandes kõiki asjaomaseid tegureid. Nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikes 4, kui hinnatakse puudujäägikriteeriumi järgimist ja kui valitsemissektori võla suhe SKPsse ületab kontrollväärtust, võetakse ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohasele ettekandele järgnevates sammudes, mille tulemusel tehakse otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta, kõnealuseid tegureid arvesse üksnes juhul, kui üldpõhimõtte topelttingimus on täielikult täidetud, st et enne asjakohaste tegurite arvessevõtmist on kindel, et valitsemissektori eelarve puudujääk on kontrollväärtuse lähedane ja et see ületab kontrollväärtust ajutiselt. Soome puhul ei ole kõnealune topelttingimus täidetud. Seetõttu ei võeta asjakohaseid tegureid arvesse.

(8) Seega ei ole aluslepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/97 määratletud eelarvepuudujäägi kriteerium täidetud.

(9) Nõukogu aktiveeris 8. juulil 2025 riikide vabastusklausli, et hõlbustada kaitsekulutuste suurendamist Soomes aastatel 2025–2028 ([9]). Määruse (EL) nr 1467/97 artikli 2 lõikes 5 on sätestatud, et riikide vabastusklausli aktiveerimise korral võivad komisjon ja nõukogu otsustada mitte teha järeldust ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta. Komisjoni 2025. aasta sügisprognoosi kohaselt on ilma kaitsekulutuste suurenemiseta alates 2021. aastast Soome eelarvepuudujääk 2025. aastal siiski 3,4 % SKPst. Seega ei saa Soome 2025. aasta kontrollväärtust ületavat eelarvepuudujääki täielikult põhjendada kaitsekulutuste suurenemisega alates võrdlusaastast 2021. Seetõttu artikli 2 lõiget 5 ei kohaldata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Üldhinnangust järeldub, et eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmata jätmise tõttu on Soomes ülemäärane eelarvepuudujääk.

([5]) Kõik Soome ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitlevad dokumendid on kättesaadavad aadressil: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/finland_en.

([6]) Vt Eurostat Euro indicators, avaldatud 21. oktoobril 2025 (https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-AP), vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2009 artiklile 14.

([7]) Kavandatud eelarvepuudujääk, nagu teatati Eurostatile 2025. aasta sügiseses eelarveteatises. Vt https://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables.

([8]) „European Economic Forecast – Autumn 2025“, European Economy-Institutional Paper, institutsiooni töödokument nr 327, 17. november 2025.

([9]) Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus, millega lubatakse Soomel netokulude kavast kõrvale kalduda ja selle määrasid ületada (riikide vabastusklausli aktiveerimine), (ELT C, C/2025/3966, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Soome Vabariigile.

Brüssel, 20. jaanuar 2026

Nõukogu nimel
eesistuja
M. KERAVNOS